

Naar een ver verleden in 't Rooth met IVN Gulp & Geul (zat. 28 mei 2005).

Vaak is het slechte weer spelbreker voor IVN activiteiten maar het kan ook anders: juist de hoge temperatuur na alle koele voorjaarsdagen veroorzaakte diverse afmeldingen.

Een van de spaarzame warme dagen was geprikt om de Nekami groeve van Ankersmit, beter bekend als groeve 't Rooth te Bemelen, nader te verkennen. Gewapend in korte broek en het kleinste shirt ging het naar ons carpoolpunt te Mechelen (IVN-home). Voordat we om 12.30 uur vertrokken, verwisselde literatuur over kerkuilen (o.a. jaarverslag 2004 met prachtresultaten binnen ons werkgebied van eigenaar). Vervolgens snel instappen en op weg naar Cadier en Keer maar de groeve bleek toch iets anders te liggen dan de hersens van de gids zich dachten te herinneren. (hij miste een afslag). Resultaat was dat we bij de groeve niet hoefden te wachten op telaarcomers en na kennismaking en handjes schudden gelijk de groeve in konden duiken. Na enkele tientallen meters staan we al stil bij een ondiepe, zonnig gelegen poel waarin het krioelde van kikkervisjes of paddenlarven (we zijn minder deskundig op dit onderdeel). Diverse libellen en juffers toonden eveneens buitengewoon aandacht voor het glinsterende vocht maar vertikten het om stil te staan of te zitten. De camera's moesten dus nog even wachten. Enkele Vlaamse liefhebbers hebben mogelijk meer geluk want zij hadden de groeve al grotendeels verkend en konden ter plekke nog een poos door brengen met hun joekels van camera's.

We vervolgen een soort landweg en gaan even rechts, een doodlopende weg welke eindigt bij een bijenstation, vooral gericht op selectie en bevruchting van bijen om zo nieuwe volken te kweken. Voor de tiental kasten weer een tweetal poelen welke weer druk bezocht worden door libellen maar ook bijen die even hun vochtgehalte op peil brengen of de korven voorzien van de noodzakelijke waterkoeling. De temperatuur bedraagt immers meer dan 30 graden maar gelukkig is er geen enkel gebrek aan verkoelende schaduw.

We vervolgen onze route en passeren oudere gedeeltes van de groeve met enorme hopen silex of vuursteen welke ooit als afval werden gestort. Op en tussen deze "steenhopen" vinden duizenden varens hun plek waaronder enkele zeer speciale soorten zoals dubbelloof en tongvaren. Ook herkennen we de eerste van de vele honderden keverorchissen op onze route. Een volgende afslag naar links leidt de groep naar een open terrein met minimaal een tiental poelen. Een week terug was elke diepte in het open landschap

voorzien van water met ontkiemend leven. Vandaag blijkt dat een week zonder neerslag funest is voor bijna alle locaties ter plekke. We vinden nog een drietal poelen (als je dat nog zo mag noemen) met daarin nog enige vorm van levende amfibieën. Zelfs enkele volwassen exemplaren konden langdurig worden bewonderd evenals de alom aanwezige libellen. Even ontstond er een discussie of je als mens de natuur zijn (vreselijke) gang moet laten gaan of dat je moet ingrijpen

om bedreigde soorten met enkele emmers water een betere toekomst moet bieden. Beide mogelijkheden bieden voldoende argumenten.

Toch maar verder. Links weer een gapend gat met sporen van dassen, dan weer een schietbaan in de diepte en een fikse poel maar wij kiezen voor een licht klimmende weg. Weer verlaten we voor een poos de geplande route om een aantal poelen te bezoeken welke door een betonnen ondergrond en hun beschutte ligging niet droog stonden. Een heerlijke rust, de koelte en het fraaie stukje natuur zorgde ervoor dat we langer bleven dan bedoeld en dat we akelig dicht bij de officiële sluitingstijd (15.30 uur) van de groeve kwamen. Gelukkig zitten we in een regio waar

de tijd niet altijd alles bepalend of beslissend is, zeker met zulk fraai weer. Even verder weer een tweetal fraaie poelen waar we het jonge grut bewonderen maar vrij spoedig moeten we helaas verder. Een fraai gedeelte langs tientallen meters hoge mergelwanden begeleidt ons naar een zonnig heuvelachtig gedeelte waar we minimaal 3 koninginpages ontdekken naast tientallen blauwtjes en enkele oranjepipjes en diverse andere soorten. Opvallend zijn de honderden struiken of boompjes welke kort gehouden worden door het geknabbel van de aanwezige geiten en die aldus de bebossing, ook met de hulp van de motorzaag, tegen houden waardoor er sprake is van een open en gevarieerd terrein. We ontdekken even een groep geiten maar deze zoeken meteen weer de beschutting van rotsen en struikgewas.

Vanaf een plateau kijken we naar het actieve deel van de groeve waar dagelijks de afgraving plaats vindt. Er zijn diverse niveaus van werkzaamheden. Natuurlijk is er in het laagste gedeelte weer een forse watervlakte en herkennen we fossielenjagers enkele etages hoger. Elke zaterdag mag men hier tussen 09.00 tot ca.16.00 uur en gewapend met hamers, beitels, enz. ongeveer 60 miljoen jaar terug gaan in ons verleden en fanatiek op zoek gaan naar tijdgenoten van de Mosasaurus. Een 'verdwaalde geit' meent de geluiden van een onzer deelneemsters te herkennen als die van een kuddegenoot maar bij nader inzien en op korte afstand bleek hij het vrouwelijke gehalte van onze groep toch minder te waarderen en verlegde klaaglijk zijn koers. Wij wensten hem succes toe!

Gelet op de tijd buigen we nu af richting uitgang van de groeve, passeren de terzijde opgestelde stenenverzameling maar hebben ook nog even belangstelling voor enkele groeves, vlak voor de uitgang (of wel ingang). Een van deze poelen kon pronken met een enorm begroeiing van schaafstro of een ander soort van de Equisetaceae familie welke geen moeite heeft met natte voeten. Velen onder ons (her)kennen heermoes of (reuzen)paardenstaart maar dit familielid was minder vaak gezien.

Geschikte leefgebieden (biotopen) voor wilde bijen moeten voldoen aan twee zaken: voldoende nestgelegenheden en voldoende juiste voedselplanten. Voedselplanten of drachtplanten leveren nectar en stuifmeel aan insecten. Gezien de vaak zeer specifieke relatie tussen bij en plant is het duidelijk dat geschikte biotopen zeer kwetsbaar zijn.

Even verder treffen we nog een duo aan, druk in de weer met een net. Zij verzamelden of onderzochten solitaire bijen. Het speciale klimaat op de diverse plekjes in de groeve bood

hun ruime mogelijkheden om bijzondere exemplaren te mogen ontmoeten. Solitaire bijen zijn wilde maar vredelievende bijensoorten die niet in een kolonie maar solitair leven. De honingbij (*Apis mellifera*) is bij iedereen wel bekend, mede dankzij de honing die ze ons levert. Van de ruim 300 andere, nuttige bijensoorten zijn heel veel mensen niet of nauwelijks op de hoogte. Deze insecten zijn absoluut niet schadelijk, integendeel, ze zijn nuttig als

bestuivers van tuinplanten en ook van landbouwgewassen. Spijtig genoeg, zoals zoveel andere fauna, hebben de wilde bijensoorten het niet makkelijk in ons moderne cultuurlandschap. Kleinschalige biotopen zijn dus voor solitaire bijen van levensbelang. Ze vliegen immers maar in een klein gebied. Verbindingen tussen deze gebiedjes zijn nog belangrijker. Zij waarborgen het voortbestaan op de langere termijn. Grote gebieden met monoculturen zijn voor solitaire bijen niet interessant, om niet te schrijven: desastreus. Door het verdwijnen van rietkanten, landwegen, bermen, graften, braakliggende gronden, rieten daken, houten constructies en lemen muren zijn heel wat nestgelegenheden voor deze solitaire bijen verloren gegaan. Heel wat soorten zijn waarschijnlijk reeds uitgestorven of sterk achteruitgegaan. Geschikte leefgebieden

(biotopen) voor wilde bijen moeten voldoen aan twee zaken: voldoende nestgelegenheid en voldoende juiste voedselplanten. Voedselplanten of drachtplanten leveren nectar en stuifmeel aan insecten. Gezien de vaak zeer specifieke relatie tussen bij en plant is het duidelijk dat geschikte biotopen zeer kwetsbaar zijn. De enorme variatie in de groeve biedt in elk geval veel soorten een enorm wisselende omgeving met voldoende overlevingskansen.

Bij de receptie eindigt na 16.00 uur onze middag eigenlijk te snel en gaat eenieder met enige weemoed huiswaarts. De mini tentoonstelling over de groeve en de fossielen genieten nog even onze aandacht. De aanwezige gastdame en -heer hebben het prima naar hun zin en zullen beslist ruimschoots de sluitingstijden toepassen. Zulke instelling is een verademing voor de bezoekers en stimuleert juist de beginnende of gemotiveerde belangstellenden. Een compliment voor de eigenaar van de groeve en de vrijwilligers welke hun vrije zaterdag voor dit doel beschikbaar stellen. Onze leden die zich eerder afmeldde om de hitte van boven de 30 graden te ontlopen, hebben een onjuiste beslissing genomen want niemand klaagde die dag op enige wijze over de temperatuur in deze groeve, die onze groep menige keer herinnerde aan verre zuidelijke streken.

